

Broj indeksa:

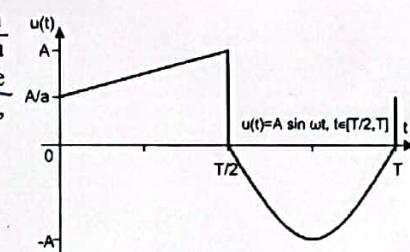
Ime i prezime:

Kombinacija broj:

1.

ZADATAK IZ ZBIRKE

Napon talasnog oblika kao na slici, dovodi se na voltmeter sa kretnim kalemom i jednostranim ispravljačem, podešen da pokazuje efektivnu vrednost sinusnog napona. Odrediti apsolutnu vrednost relativne greške merenja efektivne vrednosti datog napona ovim voltmetrom. $A = 4.5 \text{ V}$, $a = 1.5$, $f = 52 \text{ Hz}$.

a

b

c

d

e

Odgovori: 19.31 % | 5.70 % | 8.87 % | 13.19 % | 3.31 % (16 bodova)

2.

Otpornik nepoznate otpornosti R_x se meri U/I metodom, naponskim spojem. Kada se za merenje napona u ovoj metodi koristi voltmeter sa mekim gvožđem, klase tačnosti 1.0 i unutrašnje otpornosti 2500Ω , ampermetar sa kretnim kalemom, opseg 1.2 mA, pokazuje 0.5 mA. Kada se umesto prvog, veže drugi voltmeter, klase tačnosti 0.5 i unutrašnje otpornosti 1000Ω , ampermetar pokazuje 0.6 mA. Za ampermetar, unutrašnje otpornosti 120Ω , smatramo da meri sa zanemarivom greškom. Kolo se napaja iz idealnog izvora jednosmernog napona. Odrediti vrednost R_x .

a

b

c

d

e

Odgovori: 7786 Ω | 2214 Ω | 544 Ω | 3968 Ω | 1205 Ω (16 bodova)

3.

Kolika je kombinovana merna nesigurnost paralelne veze dva otpornika čiji je odnos otpornosti 4, a standardne merne nesigurnosti otpornika su jednake i iznose 1 %?

a

b

c

d

e

Odgovori: 0.71 % | 0.82 % | 0.85 % | 0.75 % | 0.79 % (16 bodova)

ZADATAK IZ ZBIRKE

4.

Za koliko se promeni struja mikroampermetra u naizmeničnom mostu u okolini ravnotežnog stanja, kada dođe do promene vrednosti induktivnosti L za 1.0 %?

$$R_1 = 0.5 \text{ k}\Omega, R_2 = R_3 = 1 \text{ k}\Omega, R_4 = 2 \text{ k}\Omega, L = 100 \text{ mH}, C = 100 \text{ nF}, U = 3 \text{ V}, f = 50 \text{ Hz}.$$

a

b

c

d

e

Odgovori: 40 nA | 4 nA | 200 nA | 20 nA | 400 nA (16 bodova)

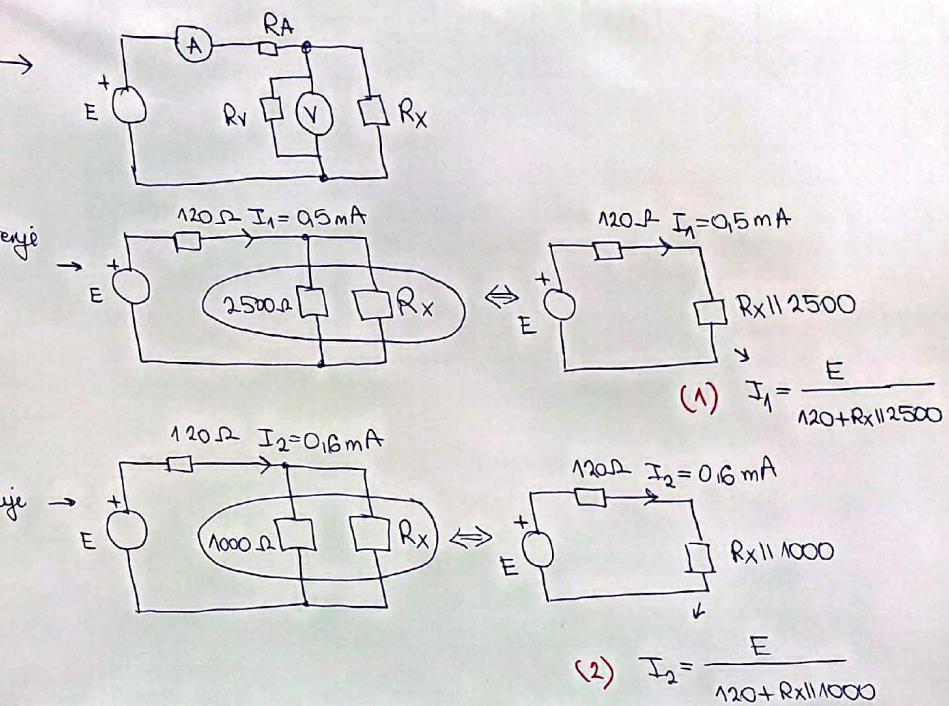
2. $R_x = ?$ VI metoda naponski spoj

$$\text{A KK} \quad I_{\max} = 1,2 \text{ mA} \quad R_A = 120 \Omega$$

$$\text{V}_1 \text{ MG} \quad k\delta V_1 = 1\% \quad R_{V1} = 2500 \Omega$$

$$\text{V}_2 \quad k\delta V_2 = 0,5\% \quad R_{V2} = 1000 \Omega$$

$$\text{A KK} \quad I_{\max} = 1,2 \text{ mA} \quad I_2 = 0,6 \text{ mA}$$

$$\frac{(1)}{(2)} \Rightarrow \frac{I_1}{I_2} = \frac{\frac{E}{120 + R_x \parallel 2500}}{\frac{E}{120 + R_x \parallel 1000}}$$

$$\frac{10}{10} \cdot \frac{0,5 \text{ mA}}{0,6 \text{ mA}} = \frac{120 + R_x \parallel 1000}{120 + R_x \parallel 2500}$$

$$\frac{5}{6} = \frac{120 + R_x \parallel 1000}{120 + R_x \parallel 2500}$$

$$5 \cdot (120 + 2500 \parallel R_x) = 6 \cdot (120 + 1000 \parallel R_x)$$

$$600 + 5(2500 \parallel R_x) = 720 + 6(1000 \parallel R_x)$$

$$600 + 5 \frac{12500 \cdot R_x}{2500 + R_x} = 720 + 6 \cdot \frac{1000 \cdot R_x}{1000 + R_x}$$

$$\frac{12500 \cdot R_x}{2500 + R_x} = 120 + \frac{6000 \cdot R_x}{1000 + R_x} \quad /: 10$$

$$\frac{1250 \cdot R_x}{2500 + R_x} = 12 + \frac{600 \cdot R_x}{1000 + R_x}$$

$$\frac{1250 \cdot R_x}{2500 + R_x} = \frac{12(1000 + R_x) + 600 \cdot R_x}{1000 + R_x}$$

$$\frac{1250 \cdot R_x}{2500 + R_x} = \frac{612 \cdot R_x + 12000}{1000 + R_x}$$

$$1250 \cdot R_x \cdot (1000 + R_x) = (2500 + R_x)(612 \cdot R_x + 12000)$$

$$1250000 \cdot R_x + 1250 \cdot R_x^2 = 1530000 \cdot R_x + 30000000 + 612 \cdot R_x^2 + 12000 \cdot R_x$$

$$638 \cdot R_x^2 - 292000 \cdot R_x - 30000000 = 0$$

$$R_{x_{1/2}} = \frac{292000 \pm \sqrt{815264 \cdot 10^6 + 41656 \cdot 10^{10}}}{1276}$$

$$R_{x_{1/2}} = \frac{292000 \pm 402273,538}{1276}$$

$$\Rightarrow R_{x_1} = 544,1015 \Omega$$

$$R_{x_2} = -86,4212 \Omega$$

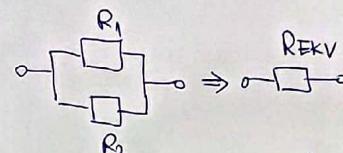
$$\Rightarrow R_{x_1} = 544 \Omega$$

3. $\frac{u(R_{EKV})}{R_{EKV}} = ?$

$$\frac{u(R_1)}{R_1} = 1\% \Rightarrow \frac{u(R_1)}{R_1} = 0,01 \Rightarrow u(R_1) = 0,01 \cdot R_1 \stackrel{*}{=} 0,01 \cdot 4R_2 = 0,04 R_2$$

$$\frac{u(R_2)}{R_2} = 1\% \Rightarrow \frac{u(R_2)}{R_2} = 0,01 \Rightarrow u(R_2) = 0,01 \cdot R_2$$

$$\frac{R_1}{R_2} = 4 \Rightarrow R_1 = 4R_2 \quad *$$

$$R_{EKV} = \frac{R_1 + R_2}{R_1 + R_2} = \frac{4R_2 + R_2}{5R_2} = \frac{5R_2}{5R_2} = R_2$$

$$\frac{\partial R_{EKV}}{\partial R_1} = \frac{R_2(R_1 + R_2) - R_1 R_2}{(R_1 + R_2)^2} = \frac{R_2^2}{(R_1 + R_2)^2} = \left(\frac{R_2}{R_1 + R_2}\right)^2 \stackrel{*}{=} \left(\frac{R_2}{5R_2}\right)^2 = \frac{1}{25}$$

$$\frac{\partial R_{EKV}}{\partial R_2} = \frac{R_1(R_1 + R_2) - R_1 R_2}{(R_1 + R_2)^2} = \frac{R_1^2}{(R_1 + R_2)^2} = \left(\frac{R_1}{R_1 + R_2}\right)^2 \stackrel{*}{=} \left(\frac{4R_2}{5R_2}\right)^2 = \frac{16}{25}$$

$$u(R_{EKV}) = \sqrt{\left(\frac{\partial R_{EKV}}{\partial R_1}\right)^2 u^2(R_1) + \left(\frac{\partial R_{EKV}}{\partial R_2}\right)^2 u^2(R_2)}$$

$$u(R_{EKV}) = \sqrt{\left(\frac{1}{25}\right)^2 (0,04 R_2)^2 + \left(\frac{16}{25}\right)^2 (0,01 \cdot R_2)^2} = \sqrt{\frac{1}{25^2} \cdot 0,0016 R_2^2 + \frac{256}{25^2} \cdot 0,0001 R_2^2}$$

$$u(R_{EKV}) = \sqrt{\frac{R_2^2}{25^2} (0,0016 + 0,0256)} = \frac{R_2}{25} \cdot \sqrt{0,0272} = \frac{\sqrt{0,0272}}{25} \cdot R_2$$

$$\frac{u(R_{EKV})}{R_{EKV}} = \frac{\frac{\sqrt{0,0272} \cdot R_2}{25}}{\frac{4}{5} \cdot R_2} = \frac{\sqrt{0,0272}}{20} = 0,008246$$

$$\Rightarrow \frac{u(R_{EKV})}{R_{EKV}} \cdot 100\% = 0,8246\%$$

$$\Rightarrow \frac{u(R_{EKV})}{R_{EKV}} \cdot 100\% = 0,82\%$$